

Egen Pensjonskonto

NORIMA medlemsmøte

Jon M. Hippe
Leder Offentlig sektor, Storebrand

12. september 2019

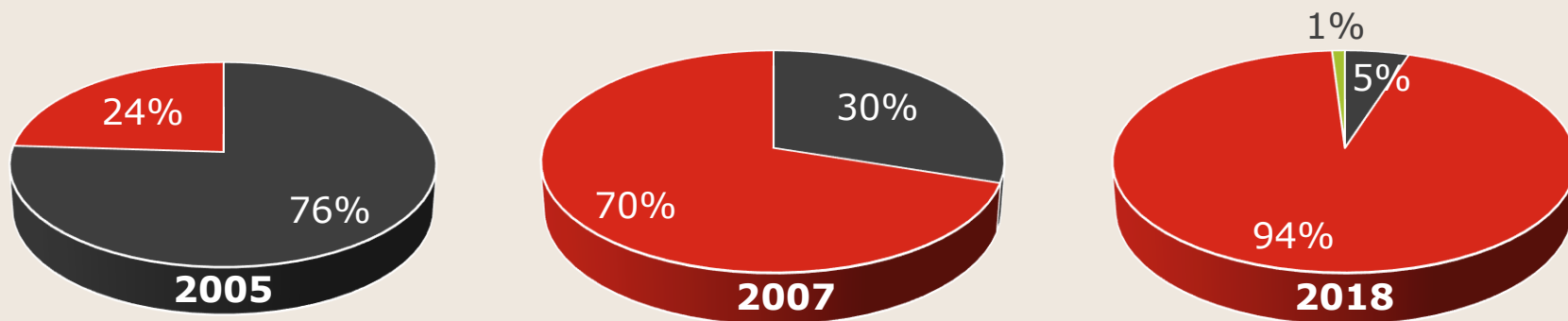
Disposisjon

- Bakteppe – tjenestepensjonenes regulering
- Fra forslag til vedtak om egen pensjonskonto
- Hvilke problemer løser vi?
- Skaper vi nye problemer?
- Lykke til!

Minner om

- 1990-tallet: utelukkende ytelsespensjon og rundt halvparten av de ansatte dekket
- 2000-tallet: Tariffkamp om økt utbredelse. Lov om innskuddspensjon (2001) skulle lette utbredelsen, ikke legge om ytelsesordningene
- Få nye innskuddskontrakter, sterk vekst i omlegging fra ytelse til innskudd (Aker var bla. tidlig(først) ute)
- Pensjonsreformen (2004-2009)
- Tariffoppgjørene i 2002 og 2004 gir ingen løsning
- Brev fra partene. Bondevik svarer – obligatoriske tjenstepensjon innføres lynraskt
- Obligatoriske tjenstepensjon fra sommeren 2006 (Her kommer 1 G)
- Innskuddsordninger skyter fart.....
- Hybridlovgivningen går derimot sakte.....

Innskuddspensjon har på kort tid blitt dominerende

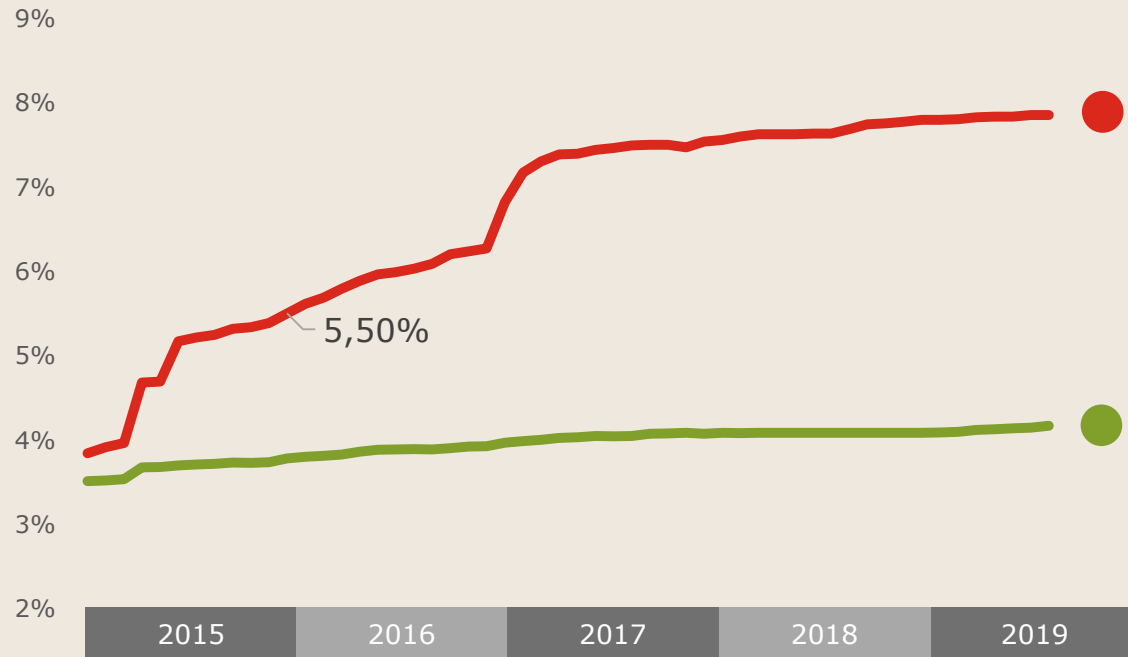
Personer i pensjonsordningene

Ytelsespensjon

Innskuddspensjon

Hybrid

Gjennomsnittlig sparesats

Tilleggs-
sparing
7,9 %

Grunn-
sparing
4,2 %

Store forskjeller mellom bransjer

Butikk	Jus & Regnskap	Kultur & media		
Overnatting & servering	Næringsmiddelproduksjon	Forskning & undervisning		
Frisør og skjønnhetspleie	Entreprenørvirksomhet	IKT	Medlemsorganisasjoner	
Vikar & bemanning	Tekstil – og møbelproduksjon	Kraft og industri	Finans	Offshorevirksomhet
	Jordbruk, skogbruk og fiske	Helsetjenester	Farmasøytisk	
		Konsulent		
		Engros		
		Bil, reparasjon og transport		

Nye problemstillinger på dagsorden

- Regulering av overgang fra ytelse til innskudd
- Arbeidsgiverskepsis til tariffesting (basert på erfaringer fra ytelsespensjon?)
- Ønske om høyere sparesatser i innskuddsordninger fra arbeidstakerorganisasjonene – problem: lov eller avtale?
- De nye problemstillingene
 - Jobbskifte og kostnader (tap av pensjon)
 - "Første dag"
 - Første krone
- Prosessen videre preges av en pågående pensjonsreform – AFP i 2008
 - Pause i tariffstriden om tjenstepensjon
 - Heller ikke på den politiske dagsordenen

Tariffoppgjørene 2014 og 2016 - Brev fra Riksmekleren 2016

Basert på erfaringene fra meklingsene i Frontfaget i 2014 og 2016, synes det å være enighet mellom partene om at det er ønskelig at det igangsettes et lovarbeid med sikte på å modernisere pensjonsordningene i privat sektor. Fellesforbundet og Norsk Industri har opplyst at de er enige om følgende:

«Med grunnlag i utredningen og etter drøftelser mellom organisasjonene, forslår Fellesforbundet og Norsk Industri at arbeidstaker oppretter en personlig pensjonskonto og gis rett til å velge leverandør. Formålet er bl.a. å bedre ivareta pensjonsopptjening ved jobbskifte. Arbeidsgiver, basert på bedriftens besluttede innskuddsnivå, betaler inn til arbeidstakers individuelle pensjonskonto. I tillegg foreslår vi at arbeidstaker på individuelle basis kan velge å spare resterende differanse mellom tillatte makssatser og arbeidsgiverens innskuddsnivå. Partene ser ulikt på en del andre elementer, som de likevel er enige om at bør omfattes av et utredningsarbeid.»

Fellesforbundet har fremholdt betydningen av at:

- Det kan opparbeides rettigheter i tjenestepensjonsordningene fra du er 13 år
- Det skal opparbeides rett på tjenestepensjon for all lønn, opp til 12 G, som du tjener hos *en arbeidsgiver* uavhengig av stillingens av stillingens størrelse og varighet

Norsk Industri har fremholdt betydningen av:

- Lovarbeidet baseres på lov om innskuddspensjon i arbeidsforhold (innskuddspensjonsloven)
- Det legges til grunn at ordningene verken medfører krav om balanseføring eller økte kostnader for
- Det skal ikke gjøres endringer som svekker bedriftens beslutningsmyndighet

Svaret fra Statsministeren

Regjeringen er innstilt på, forutsatt at partene og Riksmekleren finner frem til en anbefalt løsning, å utrede behovet for å gjøre tilpasninger i lov- og regelverket for tjenestepensjon i privat sektor. Et utredningsarbeid vil bl.a. omfatte en vurdering av spørsmål om arbeidstaker bør få adgang til å opprette en personlig pensjonskonto hos en pensjonsleverandør valgt av arbeidstaker, spørsmål knyttet til arbeidstakers adgang til å foreta individuell tilleggssparing og spørsmål knyttet til håndtering av pensjon ved jobbskifte. Utredningen kan ta utgangspunkt i lov om innskuddspensjon. I tillegg kan det utredes fra hvilken alder og inntekt opptjening bør starte, samt hvilken varighet på arbeidsforholdet som bør gi grunnlag for å opparbeide rettigheter. Regjeringen vil avklare nærmere formen på utredningsarbeidet i samråd med partene i arbeidslivet.

Egen konto er svaret. Hva er spørsmålet?

Arbeidsgruppen fastslår at det er tre helt separate problemstillinger

Ansvarlig respons og utredning
Arbeidsgruppe - ikke NOU
Arbeidsgruppens rapport gir en kritisk diskusjon av å
svekke det kollektive elementet

Kan fagbevegelsen samles om tjenestepensjon?

Utredningen om tjenestepensjon i privat sektor gir grunnlag for en felles løsning for fagbevegelsen.

Et mulig kompromiss

KRONIKK
Dag Odnes og Jon M. Hippe

I lønnsforhandlinger mellom Norsk Industri og Fellesforbundet lovet statsministeren å utrede behovet for å gjøre tilpasninger i lov- og regelverket for tjenestepensjon i privat sektor.

I går la en arbeidsgruppe fra Finansdepartementet, Arbeids- og sosialdepartementet og Finanstilsynet fram utredningen. Ideen om tjenestepensjon med individuelle konti har skapt mthet i fagbevegelsen. Deres utredning ser vi her et unnlag for at fagbevegelsen kan nåes om et felles på tjenestepensjon i privat or. Hvor langt kan nå er tngig av sk vilje.

annet all opptjening fra første dag og krone teller med for alle. Det er viktig for fagbevegelsen.

Adgangen til å åpne for individuell tilleggssparing er, som forventet, utredningen mer kritisk til. Dette spørsmålet har ikke vært en sentral del av debatten i fagbevegelsen. Det store spørsmålet har vært hvordan man skal sikre at den enkelte ikke taper på å bytte jobb og hvordan systemet med Pensjonskapitalbevis (PKB) fra tidligere jobber, som ofte er dyre, kan forenkles og forbedres. Det er her ideen om individuelle konti ble reist.

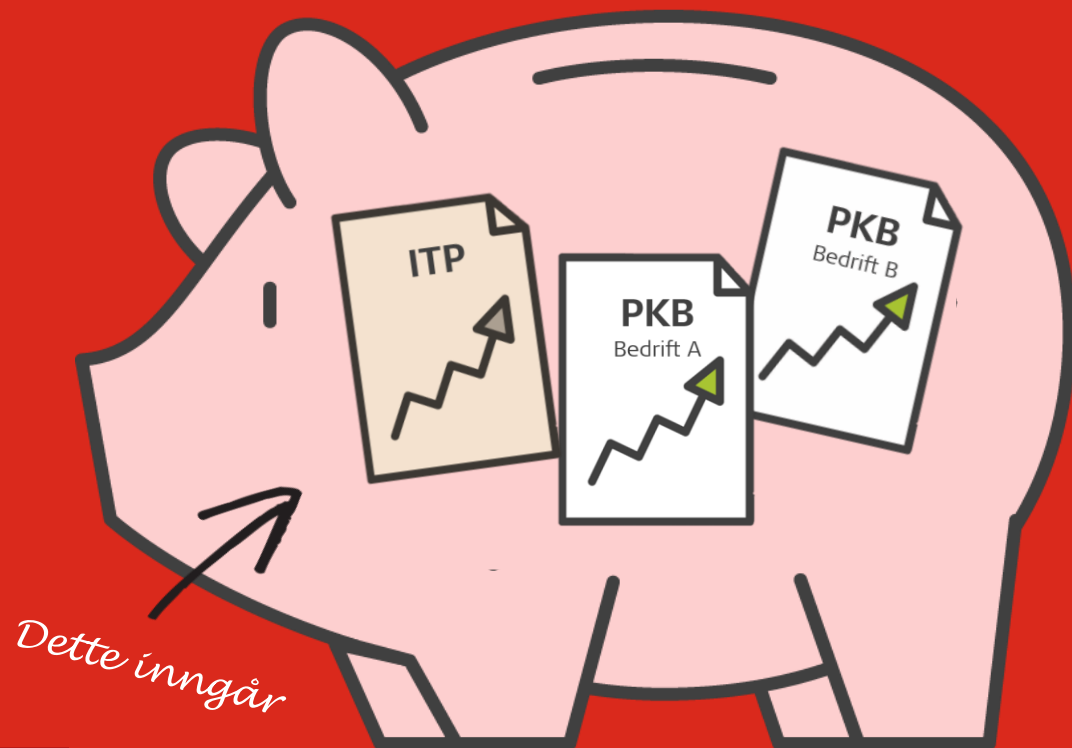
Vi tror utredningens drøfting kan gi grunnlag for en løsning som arbeidstakersiden kan enes om. Et hovedalternativ som diskuteres i rapporten er å bygge kontoen inn i dagens system for kollektiv tjenestepensjon (Modell 1 og 3).

Sett fra fagbevegelsens ståsted, som har hatt den største diskusjonen om dette, kan en slik

Dag Odnes fra Fellesforbundet og Jon Hippe fra FAFO skriver i dagens Klassekampen om pensjonsutredningen som ble lagt frem torsdag. - Vi tror utredningens drøfting om tjenestepensjon kan gi grunnlag for en løsning som arbeidstakersiden kan enes om.

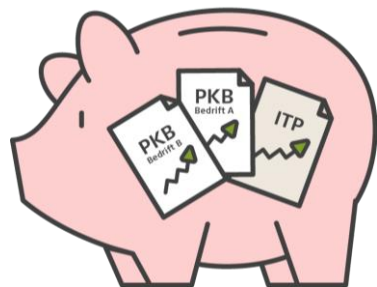
Egen pensjonskonto blir en realitet fra 2021

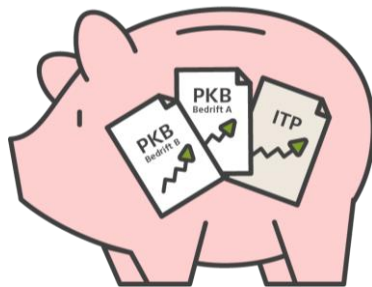
Formålet [...] er å bidra til at pensjonsmidlene i innskuddspensjonsordninger forvaltes mer effektivt, slik at det blir mest mulig pensjon [...] og at arbeidstaker skal få **bedre oversikt** over sin egen pensjonsopptjening.

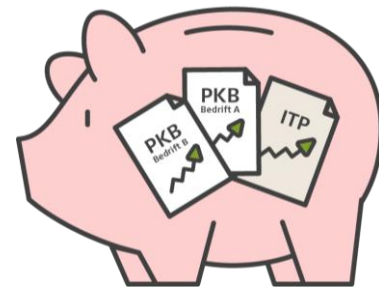
Egen pensjonskonto enkelt forklart

Arbeidsgivers ordning
og tidligere opptjening
samlet i én konto

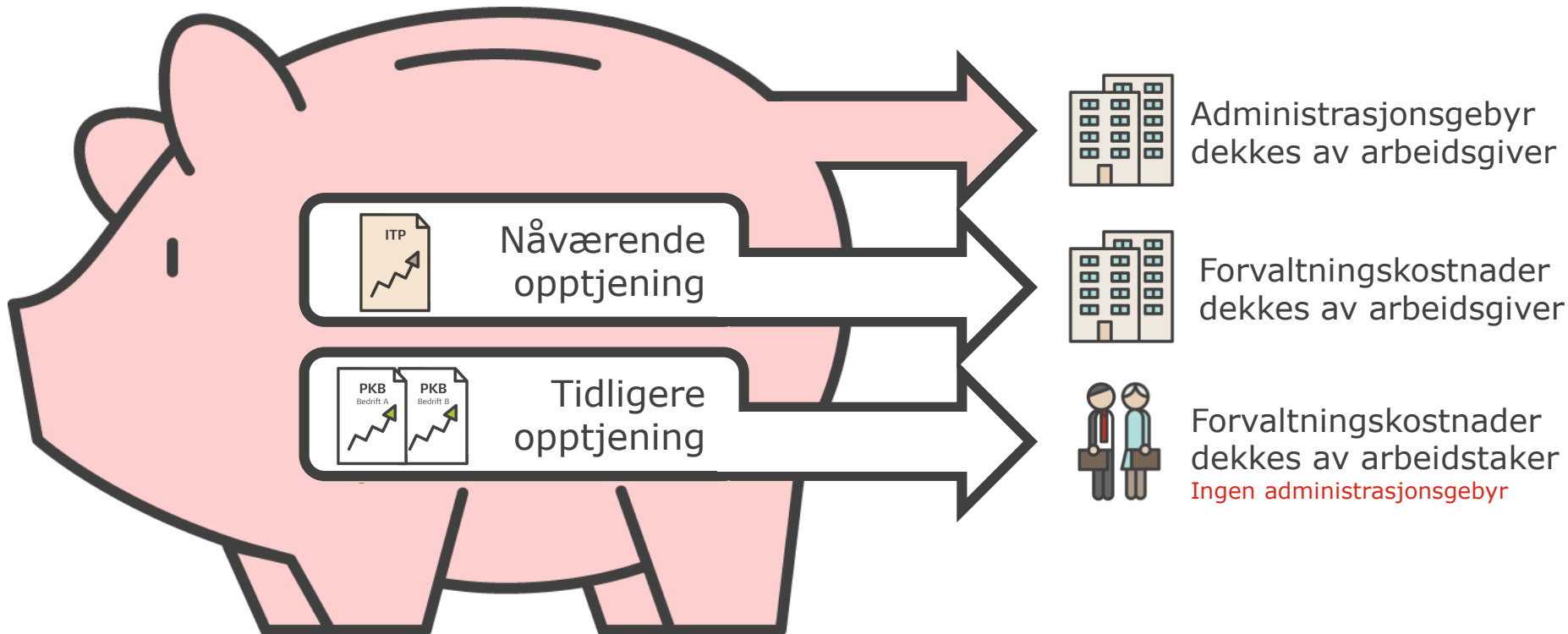

... med mindre man
reserverer seg

Nå kan man i tillegg
velge leverandør selv

Hvem betaler for hva?

Hva betyr Egen Pensjonskonto for dine ansatte?

Samler pensjonskapitalbevis i bedriftens ordning

- Pensjonskapitalbevisene flyttes inn på samme konto som sparingen fra arbeidsgiver hos arbeidsgivers leverandør
- Kan velge selvvalgt leverandør for hele kontoen
- Kan flytte ut kapitalen fra tidligere opptjening

Reserver seg mot overføring av pensjonskapitalbevis

- Samme valgmuligheter for pensjonskapitalbevis som i dag
- Kan på et senere tidspunkt velge å oppheve reservasjoner – flytte kapitalen inn i Egen Pensjonskonto

Tilrettelegging nytt system

Konsekvenser for arbeidsgiver

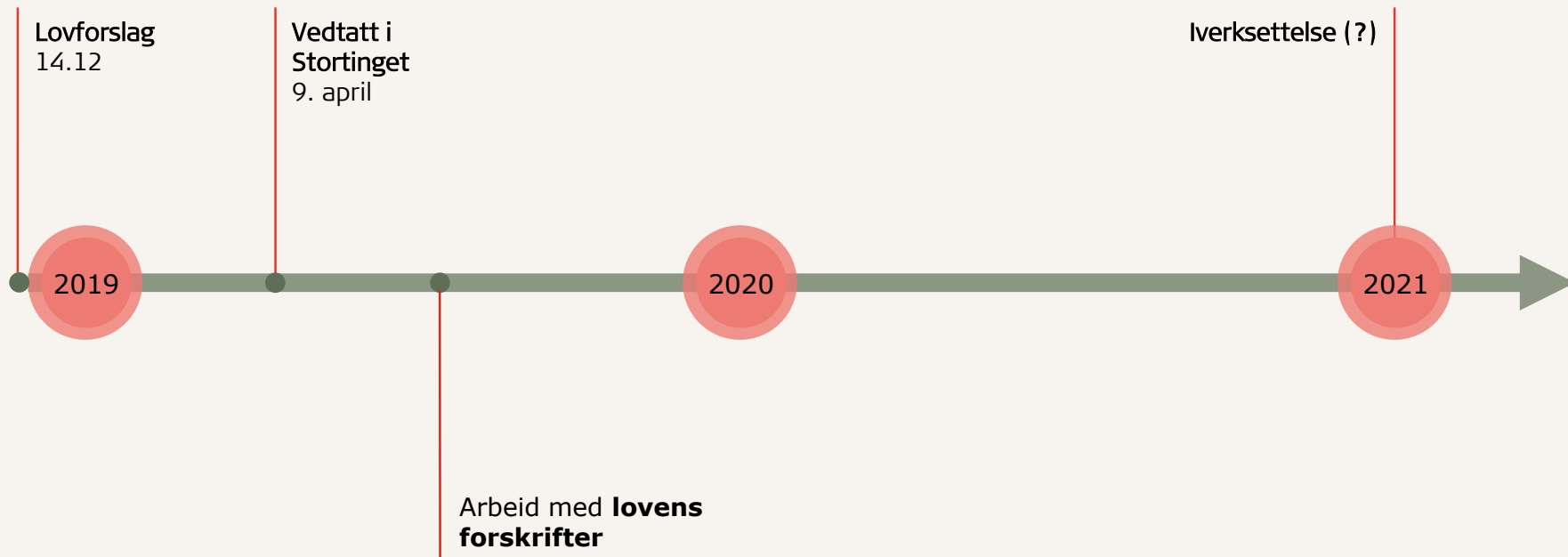
Krav om informasjon til ansatte

- Omfatter
 - Overføring av pensjonskapitalbevis: reservasjonsmulighet, informasjon om pensjonskapitalbevisene, **virkninger**
 - Investeringsvalgmulighetene i pensjonsordningen (også nedtrapping)
- Prosess og formelt ansvar
 - Forskrifter om informasjonsstandarder (kommer til jul)
 - Bedriften har ansvar for at arbeidstaker mottar informasjon

Informasjonsutveksling mellom leverandører

- Pensjonskapitalbevis som er reservert
- System for refusjon av kostnader ved valg av selvvalgt leverandør

Skaper vi nye problemer?

- Større interesse for pensjon og individuelt ansvar?
 - Nye løsninger
 - Ny rolle for bedriftene?
 - Sjablongen – ikke avklart
- Evigvarende reservasjon - Hvordan vil det virke?
- Konkurransen i markedet?
 - Nye aktører?
 - Kulturforskjeller?
 - Hvordan vil det fungere
- Hvem får svarteper?
- Se til Sverige?

§ 2-7 (2) Foretaket skal [...] gi medlemmet informasjon om det investeringsvalget som er gjort for pensjonsordningen, herunder om risiko, forventet avkastning og kostnader. I tillegg skal medlemmene [...] gis tilstrekkelig informasjon til at de kan foreta velfunderte investeringsvalg. Det skal bl.a. gis informasjon om betydningen av gjenstående tid til uttak av alderspensjon.

Når medlemmet har få år igjen til uttak av pensjon, skal foretaket gi informasjon om risikoreduserende tiltak. Institusjonen skal på anmodning fra medlemmet gi råd om sammensetningen av investeringsporteføljen.

... men er bedre oversikt = Bedre?

*Ved innføringen av ASK fikk våre kunder 400 fond
tilgjengelig i stedet for 40. Det har ført til en
markant økning i salg ...*

... av fond som begynner på bokstaven 'A'.

Erik Stavne Stubsjøen, DNB
Forsikringskonferansen 2019

Evigvarende reservasjon

- Dobbeltkommunikasjon – du må bry deg og velge samtidig som du ikke kan nok og derfor går det automatisk (reservasjonen)
- Praktisk realitet: skal reservasjonen gjelde pr hendelse (ny mulighet til å vurdere reservasjon) eller skal reservasjonen gjelde inntil du selv ikke vil være reservert lenger. Det ser ut til at det siste blir løsningen.
 - Hvilken aktør har sterkest individrelasjon?
- Samtidig skal man ha selvvalgt leverandør som mulighet.
 - Effekten av evigvarende reservasjon uten selvvalgt er enkel
 - To muligheter som ikke er avklart:
 - S er ikke R
 - S er lik R

1,4 millioner arbeidstakere får mer

Det betyr tapte inntekter for livselskapene

Nettavisen Økonomi.

Siv Jensen

Pensjon:

«Julegave» fra Siv Jensen: 1,1 milliarder kroner mer i pensjon

Finansministeren har lagt frem et forslag som hun selv har ventet på i 18 år.

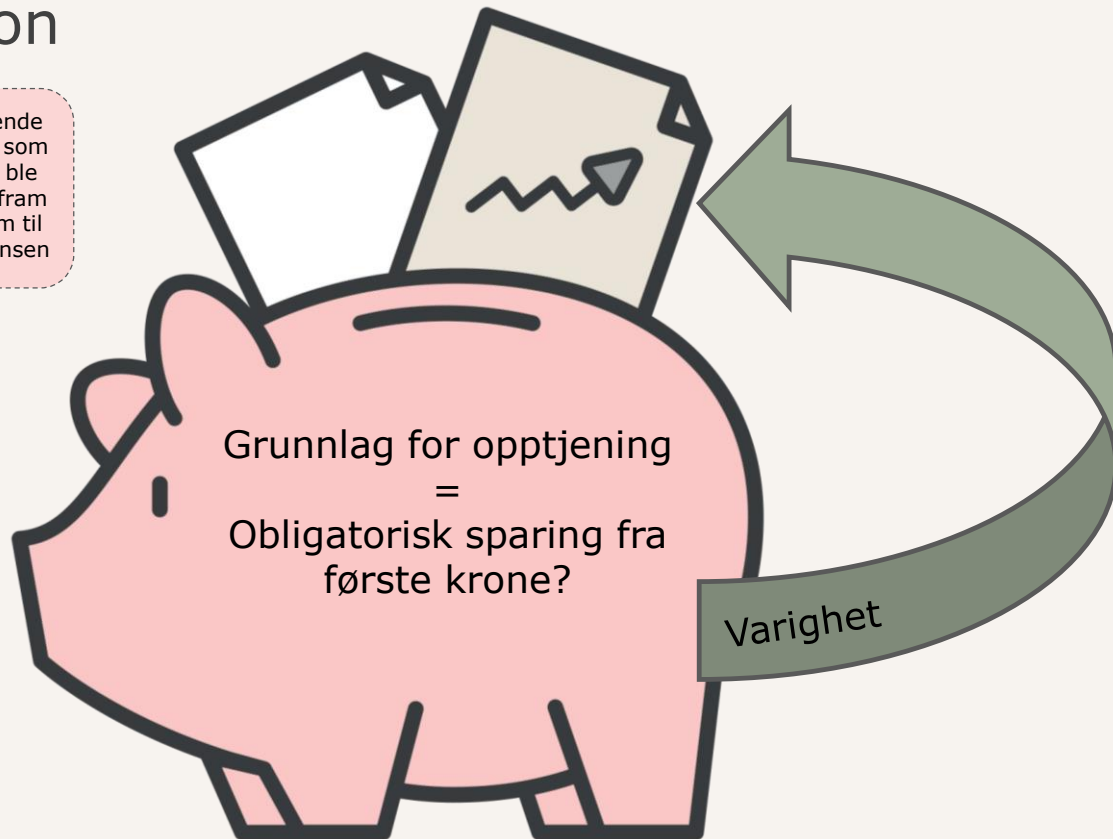
PENSJON: Siv Jensen ønsker å gi 1,1 milliarder mer i pensjon. Foto: Torbjørn Rødland/NTB-scenep

Andre diskusjoner rundt arbeidsgiverbetalte pensjoner

Innskuddspensjon

Det skal settes ned en arbeidsgruppe bestående av partene i arbeidslivet, med Finanstilsynet som sekretariatsressurs. Innbydelsen til partene ble sendt ut mandag. Arbeidsgruppa skal jobbe fram mot våren 2020 slik at man kan komme fram til noe før hovedoppgjøret i 2020, svarte Siv Jensen

Alder og stillingsprosent

Varighet

Takk for meg og lykke til